

ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ПРИРОДУ ХІМІЧНОГО ЗВ'ЯЗКУ В КУРСІ ХІМІЇ БАЗОВОЇ ШКОЛИ

Ірина Брюховецька, доцент кафедри біології та хімії,

Тетяна Кучерява, здобувач другого (магістерського)

рівня вищої освіти

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

м. Дрогобич, Україна

irynabruhovecki@gmail.com

Хімічні поняття у навчанні – це узагальнений і абстрактний вид знань, які найбільш точно і чітко виражають зміст основ хімії. Тому важливим завданням вчителя хімії є грамотне формулювання фундаментальних хімічних понять, а також їх функціональне розуміння та активне і свідоме використання учнями. Формування поняття про хімічний зв'язок ґрунтується на знаннях школярами електронної структури атомів, засвоєних ними під час вивчення періодичного закону і періодичної системи хімічних елементів. Відповідно до чинної навчальної програми з хімії для базової школи в курсі хімії 8 класу формується *система понять про хімічний зв'язок* (ковалентний – полярний і неполярний, йонний) та *система понять про кристалічну будову речовин* (атомні, молекулярні, йонні кристали).

Методична література пропонує різні підходи до послідовності вивчення навчального матеріалу про хімічний зв'язок. Так, деякі автори рекомендують розгляд питань про природу хімічного зв'язку розпочати з вивчення йонного зв'язку, який учням легше зрозуміти і засвоїти, а потім продовжити вивченням ковалентного зв'язку. Відповідно до чинної програми для 7-9 класів послідовність розгляду навчального матеріалу є протилежною і розпочинається з вивчення ковалентного зв'язку та його видів, а йонний зв'язок розглядається як граничний випадок ковалентного полярного зв'язку. На нашу думку такий підхід більш методично оправданий. Головне, на чому слід акцентувати увагу учнів при вивченні теми, – це два способи завершення зовнішнього енергетичного рівня атомів елементів: утворення спільних електронних пар і віддача чи приєднання електронів для утворення стійкої електронної конфігурації, що відповідає правилу октету. Загалом вивчення природи хімічного зв'язку є важливим інструментом успішного навчання хімії і допомагає школярам: з'ясувати причини сполучення атомів хімічних елементів між собою, тобто утворення хімічного зв'язку; розширити понятійний апарат учнів; зрозуміти причини залежності властивостей речовин не лише від їхнього хімічного складу, а й від просторового розміщення структурних частинок речовини, тобто від їхньої будови.